

Понастоящем ромското население на България води уседнал начин на живот и само отделни роми или цели семейства мигрират в рамките на страната или извън нея за по-добра трудова реализация. А. Пашова отбелязва, че в миналото е имало ромски групи, които са водели чергарски начин на живот, а днес 99% от тях са уседнали (Пашова 2002:264). От данните в горната таблица се вижда, че за разлика от преброяването преди 10 години, когато градското и селското ромско население бяха почти наполовина, сега градското население има лек превес – 53,6% към 46,4%. Все пак тези данни не позволяват да се говори за някаква трайна тенденция, но в областта на образованието може да се очаква, че проблемите на обособените училища ще стават все по-тежки поради увеличаване броя на децата в тях, идващи и от селото.

По данни от полицията и редица експертни сведения ромското население на България варира между 550 000 и 800 000 души, т.е. около 8-10% от общото население на страната. По неофициални данни на местните органи на властта и на МВР приблизителната оценка на ромите в България към 1990 г. е 577 000 души, отразена в Справка за етническия състав на населението в България в информация за служебно ползване от януари 1990 г. Жан-Пиер Лижежа привежда по-голямо число за броя на ромите у нас – 700 000 - 800 000 души (Liegeois J-P and N. Gheorghe, 1995:5). Същите данни привежда и Центъра за изследване на циганите в Париж (Gypsy Research Centre, 1994).

*... всеки пети
определен от другите
като ром се
представя за турчин*

Разликата от 300 000 - 400 000 души се получава от нежеланието на определени слоеве роми да се самоопределят като такива по редица обективни и субективни причини или поради наистина променената им етноидентичност във времето назад и в наше време те са вече с българско, турско или влашко етническо самосъзнание. Определените по социологически път данни от И. Томова (Томова 1995:13) са твърде близки до експертните такива за ромите като цяло. Според нейното изследване всеки пети определен от другите като ром се представя за турчин и знае турски език, което ще рече около 120 000 души (по експертни данни те са около 150 000). Всеки десети се самоопределя за етнически българин и говори само български език, което ще рече около 60 000 души (по експертни данни – около 100 000), а всеки двадесети ром се самоопределя като влах и говори стар румънски диалект, което ще рече около 30 000 души (около 60 000 - 80 000 по експертни данни). Най-сериозната причина за нежеланието на част от ромите да се самоопределят като такива се дължи на стереотипния негативен образ, който е изграждан у неромите столетия наред у нас.

От самоопределящите се пък като роми 370 908 души 47,3% от тях посочват своята принадлежност към групата на „българските роми“ („дасикане рома“), 46,2% към групата на „турските роми“ („хорахане рома“). Както вече посочихме, двете групи носят общото наименование йерлии. 5,1% към групата на „влашките роми“ или т.нар. рудари и само 1,6% към групата на кардарашите. Тези данни също са много близки до експертните.

Ромите в България принадлежат традиционно към двете най-големи вероизповедания – християнство и мюсюлманство. По данни от последното преброяване 55% от ромите са християни, но при редица ромски групи са характерни типичните форми на синкретизъм между двете големи религии у нас – източното православие и исляма. Почти без изключение религиозната им принадлежност по региони е в пряка зависимост